

کلیات علوم اسلامی

جلد سوم

اصول فقہ - فقہ

متفکر شهید استاد مرتضیٰ مطهری

انتشارات صدرا

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست‌نویسی
موضوع
موضوع
رده‌بندی کنگره
رده‌بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

مطهری، مرتضی، ۱۳۹۸-۱۳۵۸.
کلیات علوم اسلامی / اصول فقه - فقه. / مرتضی مطهری.
تهران: صدرا، ۱۳۶۶.
۱۵۲ ص.
(ج ۳) 978-964-5600-87-5 (دوره)، 978-964-5600-02-8
فیا
ج ۱. مطلق فلسفه -- ج ۲. کلام عرفان - حکمت عملی. -- ج ۳. اصول فقه - فقه.
۱. فلسفه اسلامی. ۲. مطلق. ۳. فلسفه. الف. عنوان.
BP ۶۳۴۲
۱۸۹/۱:
شماره کتابشناسی ملی: ۱۱۶۶/۷۷-۶۶۶*

کلیات علوم اسلامی (۳): اصول فقه - فقه

نویسنده: استاد شهید آیت‌الله مرتضی مطهری
نوبت چاپ: پنجاه و چهارم / آذر ۱۴۰۲ مطابق با جمادی‌الثانی ۱۴۴۵
تعداد: ۷۰۰ نسخه
بها: ۶۸/۰۰۰ تومان

جروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ فجر (۱۰۰۱۳۹۵).
ناشر: انتشارات صدرا (باکسب اجازه از شورای نظارت بر نشر آثار استاد شهید)
کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

- تهران: شعبه ۱: خیابان ناصرخسرو، مقابل دارالفنون، کوچه دکتر مسعود - تلفن: ۳۳۹۱۵۱۳۰
- شعبه ۲: خیابان انقلاب، بین خیابان دانشگاه و ابوریحان، پلاک ۱۱۶۴ - تلفن: ۶۶۴۶۱۰۸۶
- قم: شعبه ۱: خیابان ارم، تلفن: ۳۷۷۲۱۵۲۲، دورنگار: ۳۷۷۲۷۲۱۴
- شعبه ۲: مجتمع ناشران. تلفن: ۳۷۸۴۷۵۹۵

پایگاه اینترنتی و فروشگاه آنلاین: motahari.org

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۸۷-۵ ISBN: 978-964-5600-87-5
شابک (دوره): ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۰۲-۸ ISBN: 978-964-5600-02-8

فہرست مطالب

۵	مقدمہ چاپ اول
۷	مقدمہ چاپ بیست و چہارم

بخش اول: اصول فقہ

۱۱	درس اول: مقدمہ
۱۳	اصول فقہ
۱۶	درس دوم: منابع فقہ
۱۷	قرآن
۱۹	سنت
۲۰	اجماع
۲۲	عقل
۲۴	درس سوم: تاریخچہ مختصر
۳۰	درس چہارم: مسائل علم اصول
۳۱	حجیت ظواہر کتاب
۳۳	ظواہر سنت
۳۳	خبر واحد
۳۴	تبادل و تراجیح
۳۷	درس پنجم: مسائل مشترک کتاب و سنت
۳۸	مبحث اوامر
۳۹	مبحث نواہی
۴۰	مبحث عام و خاص
۴۱	مطلق و مقید
۴۲	مبحث مفاہیم
۴۳	مجمل و مبین
۴۳	ناسخ و منسوخ

۴۵	درس ششم: اجماع و عقل
۴۵	اجماع
۴۷	اجماع محصل و اجماع منقول
۴۷	عقل
۵۴	درس هفتم: اصول عملیه
۵۵	چهار اصل عملی

بخش دوم: فقه

۶۳	درس اول: علم فقه
۶۴	کلمه فقه در قرآن و حدیث
۶۵	کلمه «فقه» در اصطلاح علما
۶۶	حکم تکلیفی و حکم وضعی
۶۷	تعبدی و توصلی
۶۷	حینی و کفائی
۶۸	تعیننی و تخییری
۶۸	نفسی و مقدّمی
۷۰	درس دوم تا پنجم: تاریخچه فقه و فقهاء
۷۲	فقهای شیعه
۹۹	خلاصه و بررسی
۱۰۳	درس ششم تا دهم: ابواب و رؤوس مسائل فقه
۱۰۶	عبادات
۱۱۲	عقود
۱۲۱	ایقاعات
۱۲۸	احکام
۱۳۹	درس یازدهم: تنوع مسائل فقه
۱۴۲	تقسیمات
۱۴۷	فهرستها

مقدمه چاپ اول

بسم الله الرحمن الرحيم

از جمله مسائل جامعه ما، دوری نسل جوان از معارف اسلامی است، و آن که این مشکل را بهتر از همه حس کرده و بیتابانه در پی رفع آن است همین نسل جوان است. تنها کسانی می‌توانند به این نیاز جامعه به درستی پاسخ گویند که از یک سو خود فرهنگ اسلامی را از سرچشمه‌های اصیل آن فرا گرفته باشند و از سوی دیگر به زبان زمان خویش سخن بگویند و حال و هوای روزگار نسل جوان را درک کنند

استاد شهید مطهری در شمار معدود کسانی بود که از شرایط لازم برای آشنا ساختن نسل امروز با اسلام برخوردار بود. او نماینده راستین حوزه‌های علمیه در دانشگاه‌های امروز بود. چون زبان نسل جوان را می‌دانست و می‌فهمید، پیغام این نسل را می‌شنید و به حوزه‌های علمیه می‌برد و مشکل دوری نسل جوان از فرهنگ اسلامی را به خوبی و بهنگام شناخته و راه حل آن را نیز دریافته بود و بسیاری از آثار خود را دقیقاً در جهت رفع این مشکل تألیف کرد. مجموعه کلیات علوم اسلامی که پس از شهادت آن استاد به چاپ می‌رسد از قبیل همین آثار است. این مجموعه را استاد برای

جوانانی نوشت که نخستین قدم را در راه آشنایی با معارف اسلامی برداشته‌اند و سعی او همه این بود که در این سلسله، سادگی و اختصار را در عین صحت، اساس قرار دهد و راه را برای ورود آنان به فضای روحپرور فرهنگ اسلامی باز کند.

این سلسله دروس در اصل تقریرات درسهای آن استاد شهید برای دانشجویان سالهای اول و دوم دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران بوده است و بعضی از بخشهای آن مانند «کلیات فلسفه اسلامی» در زمان حیات و با اجازه ایشان، به دفعات متعدد در دانشگاه صنعتی شریف تدریس می‌شده است.

استاد شهید قصد داشتند این سلسله دروس را قبل از انتشار مورد بازبینی قرار دهند. دریغ که این فرصت به دست نیامد و شمع روشن زندگانی او توسط منافقان خاموش گشت. پس از شهادت استاد بهتر آن دیدیم که این مجموعه را بی‌هیچ تغییر و تبدیل و به همان صورت که بود، منتشر سازیم.

دفتر اول و دوم این مجموعه که «کلیات منطق و فلسفه» و «کلیات کلام و عرفان و حکمت عملی» بود قبلاً منتشر شد، و اینک سومین دفتر این مجموعه که «کلیات اصول فقه و فقه» است در دسترس جوانانی قرار می‌گیرد که در پی شهادت او بیکرش را با فریاد «معلم شهیدم راهت ادامه دارد» بدرقه کردند. رحمت خدا بر روان پاکش باد.

۱۲ اردیبهشت ۱۳۵۹

سید محمد تقی
موسوی خراسانی